

SUDUN KARARI: ZAKONNARI EZERLÄR!

Gagauz dilin ilerlemesinde kösteklär için Gagauziya öndercilerindän hem Komrat Devlet Universitetten Leonid DOBROV esabı sordu.

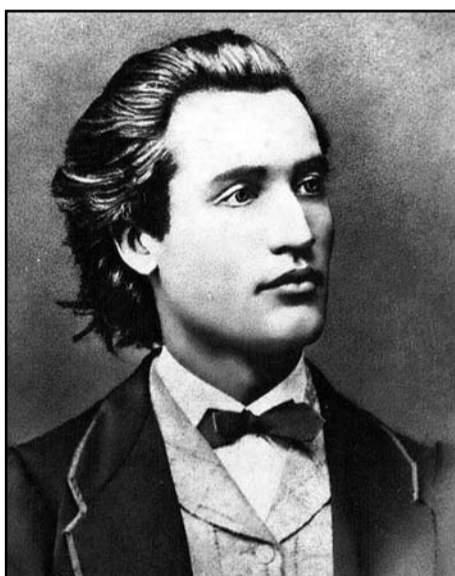

Bıldır Leonid DOBROV verdi suda Gagauziya İspolkomunu, Halk Topluşunu hem Komrat Devlet Universitetini, zerä kabaatlı bulër onnarı gagauz dilin işlemesine köstek koymakta. O istedi bu kurulaşlar yaptıkları için cuvap etsinnär.

Leonid DOBROV kendi danışmasında açıkladı, ani cuvapçılar, Konstitütiyayı çineyip, “dil sebeplerindä onun tivil haklarını ezerlär”. Bundan kaarä o teklif etti sud versin izin cuvapçılara kabletsinnär deyni bir karar, ani Gagauziyanın şokolarında fizkultura, iş, resimcilik hem muzıka urokları gagauz dilindä yapılsınar.

Sud inceledi bu danışmayı da onun bir payınan kayıl oldu, kabledip karar, angısına görä tanınêr, ani “Gagauziya İspolkomunun hem Halk Topluşunun gagauz dilin işlemesine köstekleri zakonnari ezerlär.”

POEZİYANIN SABAA YILDIZI

1850-ci yılın Bük ayın (yanvar) 15-dä duudu dünneyn bük poet, romın literatura klasii Mihai EMİNESKU (15.01.1850 – 15.06.1889).

Mihai EMİNESKUnun en anılmış yaratması – poema **Luceafărul** (Sabaa Yıldızı). Bu poemada görüner poetin geniy olması hem tanınmayan genielerin ecel teması kaldırlêr.

Gagauz dilindä **Luceafărul** (Sabaa Yıldızı) poemasını okuyun 2-3 sayfa.

AYOZLU KOLADA YORTUSUNNAN, PAALI OKUYGULARIMIZ!

Bük ayın (yanvar) 7-dä bakıldı gagauzların en bük din yortusu – Kolada (İsus Hristozun duuma günü). Allahı inanan insannar, kendi cannarını hem güüdelerini paklamaa deyni, Kolada yortusuna karşı kırk gün oruç tuttular.

Kutlêeriz Canabinizleri bu bük yortuylan. Hepsimizä saalık, kısmet hem uzun ömür olsun. Önümüzdeki günlerimiz kutlu hem mutlu geçsin. Bütün aarlıklar, kahırlar hem belalar aarda kalsınar. Sevinelim geleceemizä, o da bizi sevindirsin.

Saalık Allaa versin!!!

GAGAUZİYANIN 18-ci YILDÖNÜMÜ BAKILDI

Kırım ayın (dekabri) 23-dä Komratın kultura Evidä “Gagauziya (Gagauz Yeri) özel hak statusu için” Zakonun 18-ci yıldönümünän ilgili bir toplantı oldu.

Toplantıda pay aldılar Gagauziyanın öndercileri, Halk Topluşun hem Moldova Parlamentin deputatları, küülerin hem kasabaların primarları, Kişinevdan devlet adamnarı hem diplomat misiyaların temsilcileri, Gagauziyanın veterannarı.

Toplantıda söz tuttular hem nasaat ettilär Gagauziyanın başkanı Mihail FORMUZAL, GHT başı yardımcısı Demyan KARASENİ, Gagauz Respublikasının ilk hem tek prezidenti

Stepan TOPAL, Gagauz Respublikasının Üsek Sovetinin presedateli Mihail KENDİGELÄN, Moldova Parlamentin deputatları Petr VLAH hem Aleksandr STOYANOGLU, Türkiye Bükkelçiliin birinci sekretari Orhan IŞIK, Evropa Birliin misiyasının temsilcisi Wicer STATTER.

Toplantıdan sora, zalda bulunannara deyni, gözäl bir konfert gösterildi. Konferttä pay aldılar bütün Gagauziyadan artistlär hem kolektivlar.

“ORDINULUI REPUBLICII” ORDENARI BAAŞLANÊR

Moldovanın prezidenti Nikolae TİMOFTİ Kırım ayın (dekabri) 28-dä imzaladı Emiri, angısına görä Moldovanın ilk Parlamentinin 227 deputatına “Ordinului Republicii” ordeni baaşlanêr.

Ordennar baaşlanêr o üzerä, ani bu deputatlar 1991-ci yılın Harman ayın (avgust) 27-dä Moldova Respublikasının “Baamsızlık Deklaratıyasını” imzadılar.

Bu deputatların arasında var gagauzlar da: ANGELİ Fiodor, FRANGU Gavril (ölümündän sora), MARINOV Fiodor (Todur MARİNOGLU), TAUŞANJİ Konstantin.

“GLORIA MUNCII” ORDENI Konstantin SİBOVa VERİLDİ

Eni Yıla karşı Moldovanın prezidentu Nikolae TİMOFTİNin Emirinä görü Moldovanın anılmış biznesmennarına ordennar hem medalilär verildi.

Onnarın arasında Gagauziyanın AO “Tomai-Vinex” prezidentuna Konstantin SİBOVa “devletin önündä çalışmaları hem becerikli ustalılı için” Moldovanın “Gloria Muncii” ordeni verildi.

Dimitriy ÇOBANOV “MERİTUL CİVIC” MEDALİ KABLETTİ

Moldovanın prezidenti Nikolae TİMOFTİ tarafından imzalanan Emirä görä Gagauziyanın Kongaz küüyün “Eniycä” kooperativin direktoruna Dimitriy ÇOBANOVa “devletin önündä çalışmaları hem becerikli ustalılı için” Kırım ayın (dekabri) 28-dä “Meritul Civic” medalisi verildi.

DÜNNÄÄ GAGAUZLARIN SAYTI AÇILDI

Kırım ayın (dekabri) 27-dän beeri Bütündünää gagauzların III-cü Kongresi kendi internet saytı açtı – www.gagauzdunnesi.md. Sayt 3 dildä yapılı: angliycä, gagauzçä hem da rusçä.

Saytta var nicä bulmaa haber Bütündünää gagauzların III-cü Kongresi için. Okumaa dünneydän gelän gagauzların haberlerini. Bundan kaarä saytın sayfalarında açıklanacak haberlär gagauzların kultura, istoriya hem bilim yaşaması için.

Saytın administratıyası teklif eder kendi haberlerinizi, foto hem videolarınızı saytın adına yollayasınız.

Mihai EMINESKU: SABAA YILDIZI (LUÇAFAR)

Evel olmuş masallarda,
Nicä düşer olmaa, yalnız,
Büük padişah soylarında,
Dilber gibi gözäl bir kız.

Kıvrak, kırnak hem da naazlı –
O biricikti ayledä,
Ayozlardan – ayoz Kızı,
Hem tek bir ay gök üzündä.

Gök kubeyin gölgesindä
Kız pençereyä yollanêr,
O pençerä köşesindä
Luçafar göklerde beklee.

Görer kızçaz uzaklarda,
Peydalanıp, o pak şilêr,
Deniz üstü yalazlarda
Kara gemi o gezdire.

Geçti günnärlän gecelär,
Kız üreenä duygu üüştü;
Luçafar da, o zamannar,
Kıza büük sevdaya düştü.

O pençerenin yanında
Büük darsıklık kıızı zeetleer,
Uyukladıynan, düşündä
Salt yıldızı görer, isteer.

Açan saray karannında,
Kız enidän peydalanêr,
O her avşam dan erindä
Ona deyni canını yanêr.

*

Kayıp kıızın arkasından,
Geçer onun odasına,
Örüp donmuş kıvılcından
Bir yalazlı yumak orda.

Açan kaba döşeklerä
Kızcaaz havezlän uzanêr,
Yavaş diyip ellerinä,
Kırpiklerini o kapadêr.

Bir aydınnık aynasından,
Kıza o şafklan dokunêr:
Güüdesindän suratına,
Göz kapaana, o süzüler.

Kız uykuda gülümsedi,
O titredi ak aynada;
Da canına konmaa deyni
Daldı kıızın o düşünä.

Kız ofladı düş arası,
Uykusunda dedi ona:
- “O, gecemin Padişahı,
Ne gelmeersin? Ha, gel bana!”

Käämil yıldız, sän in aşaa,
Şafkın bir okundan kayıp,
Gir evimä, fikirimä,
Ömürümü aydınnadı!”

Sesleer kıızı o göklerde
Hem kıızışêr taa da beter,
Da denizin dibinniinä,
Kendisini o baseder!

Alka yapıp, daldı erdän,
Deniz suyu dönmää başlêr.
Da bilinmää derinniktän
Levent bir genç peydalanêr.

Te pençerenin setindän
Adımnadı o içeri,
Elindeki sopasından
Eser sazın püskülleri.

Kıvrak boylu, altın saçlı,
Durêr o vovod gibi;
Çıplak omuzunda baalı
Mos-moor-maavi ölü bezi.

Solmuş surat, batmış üzü,
O bal mumu gibi biyaz,
Diri gözlärlän bir ölü,
Dolaylara serper yalaz.

- “Pek zor benim dünnäyımdan
Gelmää senin bu sesinä.
Maavi göklär – benim bobam,
Anamsaydı – su denizdä.

Seni görmää taa yakından
Bu odana göktän geldim;
Duudum deniz sularından
Şafk okundan erä indim.

Çaardın beni sän, mari kıızı:
O, gel! atıl dünnäyımdan;
Geldim – luçafar bän, yıldız,
Sän – gelinimsin, eceldän.

Orda mercan odasında
Binnärlän yıl yaşayacan,
Da okean dünnäasına
Emirleri sän verecän.”

- “Sansın bir ayoz düşümdä,
Sän pek gözälsin, ayolum!
Hiç bir kerä yaşamamda,
Düşmääz orêy benim yolum.

Şilêrsın sän göktä yalnız
Hem yabancı o lafların,
Diriyim bän, sän sa – cansız,
Suuldêr beni bu bakışın.”

*

Geçer bir gün, iki hem üç,
Genä erä gecä konêr,
Luçafar da, haliz bir güç,
Ona deyni göktä yanêr.

Lääzımdı kıızı, yukusunda,
Onu hep aklında tutsun,
Dalgaların padişahı
Sevdaylan canına dolsun:

- “Käämil yıldız, sän in aşaa,
Şafkın bir okundan kayıp,
Gir evimä, fikirimä,
Ömürümü aydınnadı!”

Darsık olup kıızı sesinä,
Sünüp, vardı o sonsuzlaa,
Da o erdä birdän-birä
Gök başladı hızlı dönmää.

O dönmenin çevresindän
Yalazlan yalnız firlêr,
Da haosun içersindän
Gözäl bir sima kalkınêr;

Onun kara saçlarından
Feneç, ateş gibi, yanêr,
Güneş şafkın yalnızından
O dünneyä dooru üzer.

Kara ölüm bezi açık,
Ordan mermer kollar şilêr,
Solmuş üzü derin batık,
O pek güçlü birêy gelir.

Ama gözäl hem büük gözlär,
Karannıkların dop-dolu.
Şilêr orda mozgoroylar,
Sansın iki salgın kolu.

- “Pek zor benim dünnäyımdan
Gelmää senin bu sesinä.
Sıcak güneş benim bobam,
Anamsaydı – kara gecä.

Çaardın beni sän, mari kıızı:
O, gel! atıl dünnäyımdan;
Geldim – luçafar bän, yıldız,
Sän – gelinimsin, eceldän.

Geldim kula saçlarına
Yıldızlardan feneç takmaa,
Seni alıp göklerimä,
Yıldızlardan gözäl yapmaa.”

- “Sansın bir demon, düşümdä,
Sän pek gözälsin, ayolum!
Hiç bir kerä yaşamamda,
Düşmääz orêy benim yolum.

Dayanılmaz o sevdandan
Ürek damarlarım aarêr.
O büük hem aar gözlerindän
Bakış beni heptän yakêr.”

- “Nicä göktän ayrılıyım,
Açan annamêrsin beni?
Bän ölümsüzüm! Annadıym
Sana bunu: sän ölmeli.”

- “Başlangıçta hiç diil ilin,
Seçmä bir laf aaramêrim –
Makar açık o sözlerin,
Seni sanki annamêrim;

İstärsaydın, kanaatlan bän
Ohım sana pek sevdalı,
İn bu toprağa da ozaman
Benim gibi ol, ölmeli.”

- “İsteersin sän bir öpüşä
Ölümsüzlüü bendän almaa,
Görünmemiş bir sevdaya
Sana düştüm, biläsin taa;

İslää, duuyup bir günahın,
Başka zakon kabledecäm
Hem da, kopup sonsuzluktan,
Sana geeri bän döneçäm.”

Da te gider... Da te gitti.
Bir kızcaaza sevda için,
Yukarlardan heptän koptu,
Ölüp, sündü çok gün için.

*

Bu zamanda bir Katalin,
Şalvir çocuk hem da şiret,
Konuslarda şarap için
O sormalıydı, bet meret,

O padişahka eteendän
Soysuz bir piç hem yaramaz,
Kıza o göz koydu birdän,
Sulu gözülü bir utanmaz,

Bujor gibi al yanaklı,
Te Katalinaya bakêr,
Ava hazır o olmalı,
Kıza yavaş o yaklaşêr.

“Ne pek gözäl kız etişmiş,
Olmuş meeva gibi, metin.
E, Katalin, vakit gelmiş
Denä, senin bu kısmetin...”

Bir köşeyä çekip, girgin
Diidi kıızın ellerinä.
- “Sän ne isteersin, Katalin?
Ya git ta bak işlerinä.”

- “İsteerim mi? İsteerim bän
Çıkasın aar düşünmekten,
Gülümseyäsin sän birdän –
Başım dönsün öpüşündän.”

- “Bän bilmeerim neyä umut
Güdersin sän. Ha git burdan.
Beni raada brak hem unut,
O yıldız salt var sevdam.”

- “Sän bilmäärsän, göstereçäm
Baştan-başa ne o sevda,
Salt üfkene zap edecän,
Hem da uslu dur yanımda.

Kuşu tutan avcı gibi,
Anı piner aç dalına,
Bän uzattıynan elimi
Sän sarılasın boynuma.

O kıpmayan gözlerini
Pek yakından bän görecäm,
Da kavradıynan belini
Kalkınacak erdän ökçän.

Aşaa kayarsaydı üzüm,
Sän kal üzünän yukarı,
Ömür boyu şennik ötsün
Hem bakalım yalpak, tatlı;

Beni annarsaydın heptän,
Sevdaylan ol, orêy atla,
Açan öpmää uzanacam,
Sän da öpmää hep alatla.”

Sesleer kıızı ne çalêr çocuk,
Uzaklanıp, düşünêrök,
İstämedään, isteyêrök
Hem severök, utanarak.

Sora yavaş dedi birdän:
- “Sän boş sözlü hem faydasız,
Bunu bilerim küçüktän,
Biz uyaceydık ikimiz...”

Unudulmuş sessizliktän
Luçafar enidän duudu,
Açıp deniz yalnızına
Sonsuz derin görizontu;

Açan da dalgalar gider,
Ona dooru hep yollanıp,
Kız yaşını saklı siler,
Kirpiklerini kıpırdadıp;

Saklı sevda gibi parlêr,
Aar sancımı kuuma deyni,
Hep yukarı o kalkınêr
Ona etişmiim bän deyni.

Güçlü hem suuk şafk okunu
Dünnäyından burêy atêr...
Bän dayma sevecäm onu –
O dayma hep uzak kalêr...

Onun için bu günnerim
Bom-boş geçêrlêr, diil dolu...
Ama – büülü gecelerim,
Sän annamazsın hiç bunu.”

- “Sän bir uşaksın, bu haliz...
Ha tez evdän biz kaçalım,
Silenecek izlerimiz,
Adımızı unudalım,

Zerä olarsak akıllı
Kismetlän dolacak gözlêr
Kaybecek ev sancısı
Hem da yıldız için düşlêr.”

*

Luçafar te uçtu. Göktä
Büüyêr onun kanatları,
Binnärlän yıl geçti orda,
Sansın kıpım kıpımnarı.

Bir gök dolu yıldız – altta,
Üsttä dä yıldızlar şilêr,
Bir çimçirik, aralarda
Kayıp olmuş gibi, çakêr.

Görer o, sansın ilk gündä,
O haosun içersindän,
Yaratılmış dünnää gibi
Şafklar duuêr her taraftan.

Dolayında peydalanêr
Aydınnıklar denizleri...

Havezlän o dolu, uçêr,
Kayıp olunca hepsicii;

Onun gittii uzaklardan
Kenarsızlaa bakış uçêr,
Da boşuna boşluklardan
Vakit duumaa hep savaşêr.

Hiç bişey yok, ama da var
Onu yakan bir havezlii,
Dipsiz bir derinnik hem var
Unutmanın kör karannı.

- “Kara hem aar sonsuzluktan,
Yaratıcı, kurtar beni,
Bil, dayma te ozamandan
Şannayacam hep bän Seni;

Göktä Saabi, istä bendän
Neyi istärsän – yok hiç paa,
Zerä ömür kaynaa da sän,
Ölüm verän da sän, Allaa;

Ölümsüzlük feneşimi,
Bakışımın ateşini
Sän al bendän, salt ver geeri
Bir saat sevda kısmetini...

Bän haostan peydalandım,
O haosa da varacam...
Dinnenmektän duudum, Saabim,
Havezlän raat dinnecäm.”

- “Hiperion, dipsizliktän
Seninnän hep duuêr dünnää,
İstämä büü hem da nişan,
Yok sima, ad yok onnarda.

İsteersin sän, insan olup,
Hep onnara mı benzemää?
Hepsi onnar, birdän ölüp,
Duuaceklar – insan olmaa.

Lüzgär gibi onnar uçêr,
İdeallar – kof uydurma...
Açan bu dalgalar süner –
Peydalanêr başka dalga;

Yaşêr onnar – ne var kısmet,
Hem çeşitli ecelleri.
Bizdä sa yok ne ii, ne bet,
Ölüm yok, yok zaman eri.

Da sonsuzluun güüslerindän
Ölümülêr salt büün yaşêr,
Güneş südüünän göklerde
Eni gün genä hep duuêr.

Geler o dünneyä, olêr,
Arkasından ecel bekleer,
Hepsi ölmäk için duuêr
Hem da duumak için öler.

Hiperion, battıynan da
Sän varsın hererdä, anna...
İstä bendän – ilk lafımda
Akıl mı bän veriim sana?

İsteermisin o aazından
Çıktıynan ses, birleşinnär
Daalarlan bayırlar erdän
Hem adalar denizlerdän?

Bekim isteersin göstermää
Kuvedini doorulukta?
Padişahlık kur kendinä –
Param-parça bu toprakta.

Veriim sana gemilermi,
Orduylan askeri veriim,
Veriim topraa, denizleri –
Salt yok nicä ölüm veriim.

Hem da kimin için ölmää
İsteersin sän? Ama eter...
Dön da yollan aşaa, topraa,
Da gör nelêr seni bekleer.”

*

Da genä erinä göktä
Hiperion, kayıp, döner
Nicä eski günnerindä
O şafkıni erä döker.

Avşam üstü yavaş oldu
Da te artık gecä basêr;
Ay alatlamadaan duudu –
Su içindä o sallanêr,

O şafkıni serper ordan
Fidannara, yolcazlara.
Bir flambur aacin altında
İki genç oturmuş lafa:

- “O, brak, yarım, o güüsündä
Başım ko biraz dinnensin,

Yalpak bakış yalazında
Bu yaşamak tatlı geçsin;

Bu suuk, büülü şafk altında
Sän uy benim fikirimä
Hem dök sonsuz bir sessizlik
Benim gecä ateşimä.

Hem kal benim sän üstümdä,
Sona varsın bu zeetlerim,
Sän ilk sevdam ömürümdä,
Bitki düşüm da sän benim.”

Hiperion da yukardan
Görärdi ne mutlu onnar;
Çocuk diiyincä yavaştan –
Birdän gençlêr sarmaştılar...

Gümüş-çiçek gözäl kokêr
Hem da düşer, o şen yaamur,
Uzun hem da kula saçlı
İki uşaa göktän bir nur.

Kız, sevdadan kefli, gökä
Atêr bakışını. Görêr
Luçafar orada. Ona
İstediini yavaş açêr:

- “Käämil yıldız, sän in aşaa,
Şafkıni bir okundan kayıp,
Gir bu daaya, fikirimä,
Kısmetimi aydınadıp!”

Eski gibi o titireer
Bu daalarda, tepelerdä,
Hem boş dalga yalnız güder,
Üsüz kalıp o göklerde;

Basetmeer o kendisini
Üüsekliktän denizlerä:
- “Sana hep o, toprak tenni,
Ya bän, ya başkası? Ölä!

Siz o kıstaf dünnäänızda
Kısmet bekleersiniz duruk,
Bän kendimi karannıkta
Duyêrım ölümsüz hem suuk.

1883, Çiçek ay (aprel).

Gagauzçaya literatura
çevirmesi Todur ZANETin,
2012-ci yılın Orak ayı (iyül).

“Luceafărul” (“Sabaa yıldızı”) gagauz dilindä

Luceafărul, angısının ilk tiparlanmasından yakınnarda 130 yıl tamamnanacak (seftä o basıldı “România junä” cümne Almanahında, sora da İaşi “Junimea” jurnalında), ileri dooru hep “şilêr”, şafkıni taa da pek keskineder. Emineskunun poemasına ad verän göktä en yalabık yıldızın okları düşêrlêr Merkuriy planetasının en büyük kraterına da, angısına NASA verdi büyük romın poetın adını, ona görä, ani natura için pek derin intuişyası vardı. Poemanın kontekstünde o söleer: “Binnärlän yıl geçti orda, / Sansın kıpım kıpımnarı”, neyi o, nicä bir yaratma başlangıcını, taa ileri açıkladıydı I-ci Kıyadında “Görer o, sansın ilk gündä, / Şafklar duuêr her taraftan...” söleyêrêk haos için, dinnenmäk için, boşluklardan vakidim duuması için.

Evrenin büyük alkası var Demiurgun yaratması, da, erdä kızlan “Bir saat sevda kısmetini...” yaşamaa deyni Hiperion savaşêr oradan kopmaa, kendisini karşı koyup “küçük alkaya”, “kıstaf alkaya”, angısından yapılı “toprak tennilêr”. Bu iki alka sonuna kadar ayırı kalacak, çünkü onnar yok nicä annaşsınar: zerä onnar, kim göklerin kalêrlar orada üüsekliktä, Dünneyi Yaratanın gözü altında, onnar sa, ani topraktan, kalêrlar aşaa, onnara baaşlanan erdä.

Söz gider iki kertik için: Hiperion gökün ooludur, Katalina sa, angısına o sevdaya düşü, erin kızı. O – ölümsüz, kız sa – ölümnü. Da te bu temel antinomiya eklener delimitaşıya kategoriyasına, angısını yapêr Demiurg: insannarın var “kısmet yıldızları”, “mutlu uurları”, var “vakitleri”, erleri hem onnar ölümü bilerlêr (“Hepsi ölmäk için duuêr / Hem da duumak için öler...”). Hiperion sa taşıyêr “ölümsüzlük feneşini” hem “battıynan da var hererdä”, demeli ki, yıldızların var olması bitkisizdir, Absolüttür (o diil efimer, relativ bişey).

Poema başlêr bir halk masalından, angısını işitmiş nemtâ yolcusu Richard Kunisek geçêrêk Romın Padişahlıklarından, neyi poet kendisi da açıkladı, annarak yaratmanın simvolla maanaları için: “Yazarkana Romın Padişahlıklarında yolculuu için nemtâ yolcusu Richard Kunisek annadêr Luceafărul legendası için. Bu masal. Ama benim verdiim alegoriyalı biçimnerdä var o, ani geniy ölümü tanımêr hem onun adı karannık unudulmak ölümündän kurtulacak, öbür taraftan da burada, er üzündä, o yok nicä kimi sa mutlu yapsın, kendisi da yok nicä mutlu olsun. O ölümsüz, ama kısmetsiz da. Bana geler, ani masaldaki luceafărulün kısmeti pek benzeer er üzündeki geniyin kısmetinä da onuştan verdim ona bu alegoriyalı maanayı” (Ms.2275B). Bu masalın bir peet versiyası da biliner, angısının adı Altın başçadan Kız.

Hepsi aarıştırmacıların tarafından “Luceafărul” (“Sabaa yıldızı”) sayılêr en büyük bir şedevra. Örnek olarak, Slovník Svetovych literaturnih del (Praha, Odeon, 1988) yaratmada İrji Nasinec onu dünnä literatürasının şedevrası olarak inceleer. O çevirildi pek çok dillerä (nemtâyeyceya, frantuzçaya, angliycaya, portugalçaya, italyancaya, kitaycaya, rusçaya, ispançaya, türkçeyä, serbçaya, ukraıncaya h.b.).

Çevirmelerin sayısı zenginleşer bu versiyaylan da, ani üzä çıkarıldı gagauz yazıcısının Todur ZANETin talantınnan, angısı becerdi bulmaa olumnu kolaylıkları hem annatmanın özünü açıklamaa deyni, hem da poemanın filozofiyalı derinniklerine dalmaa deyni.

Akademik Mihai CÎMPOI

PATRIARH KİRİLL GENÄ MOLDOVAYA GELECEK

2013-cü yılın Ceviz ayın (sentabri) başında Moskva hem bütün Rusiya Patriarhı KİRİLL Moldovaya gelecek.

Bu haberi açıkladı Tiraspol hem Dubosar episkopu SAVVA. O bildirdi, ani "bu yıl tamannêr 200 yıl nicä Kişinev eparhiyası Rusiya klisesinâ katıldı. Bu yortu Ceviz ayın (sentabri) 8-9 günnerindâ bakılacak. Yortunun kutlamaları Kişinevda yortulu liturgiyaylan başlayacak, sora da Tiraspolâda başarlacak".

Not. 2011-ci yılın Canavar ayın (oktabri) 8-10 günnerindâ Patriarh KİRİLL Moldovada bulundu. Ozaman Gagauziyanın Halk Topluşu Canabisini

Gagauziyaya bir vizit yapmasını teklif etti. Ama Patriarh KİRİLL Gagauziyaya uuramadı. Şindi acaba Patriarh Gagauziyaya uuramaa vakit bulacak mı?

Zinaida BAKAEVAYı ANMAK TABLASI KOYULDU

Kırım ayın (dekabri) 22-dâ Çadır kasabsında andılar Gagauz Respublikasının kurucularından birisini – raametli Zinaida Nikolaevna BAKAEVAYı.

Gagauz Respublikasının kurucularının hem ihtârlar sovetin teklifinâ görâ, Çadır primarın Georgiy ORMAN-CİNİN yardımınan, Zinaida BAKAEVAYı anmak için Lenin sokaan 46 nomerli evinâ anmak tablası kuruldu.

Zinaida Nikolaevna Gagauziya Respublikasının kurulması için kendisini bütünnâ baaşlayıpta çalıştı. Canabisi, deputat olarak, halkımızın herbir syezdinâda pay aldı. Gagauz Respublikasının Üsek Sovetinin deputatı ayırıldı. Son gününâdân Zinaida Nikolaevna BAKAEVA gagauz halkı için hem devletimiz için bük çalışmalarda bulundu.

İrina BOEVA – MISS FREEDOM OF THE WORLD 2012

Gagauziyadan İrina BOEVA Kasım ayın 28-dâ Miss Freedom of the World 2012 (Miss dünnâ 2012 serbestlii) konkursunda birinci oldu. Konkursun finali Kosova Respublikasında geçti.

İkinci hem üçüncü er Angoladan hem Venesueladan kızlarda.

Miss Freedom of the World 2012 konkursunda pay aldılar 32 devletân konkursantlar.

Not. İrina BOEVA, 22 yaşında, duudu Komrat kasabasında. Başardı Komrat "G.Gaydarçı" adına lişeyi hem muzika şkolasını. Şindi üürener Kişinevun Ekonomika akademiyasının 3-cü kursunda.

KİŞİNEVDA SEFTÄ – BOŞ ZAL ÖNÜNDÄ

Kırım ayın 22-dâ "Gagauziya (Gagauz Yeri) özel hak statüsü için" Zakonun kabledilmesinin 18-ci yıldönümünâ karşı Kişinevun Organ zalında Gagauziyanın hem Moldovanın muzikantları bir yortulu konçert gösterdiler.

Konçerti açtı Çadır kasabanın örnek duhovoy orkestrası (önderci – Vasiliy İVANÇUK). Sora bir kutlama sözü tuttu Gagauziya başkanı Mihail FORMUZAL. Nedân sora biri-biri ardı ştenada çaldılar Gagauziyanın türkücüleri: Valeriya ÇİMPOEŞ (Tomay), İvan TANASOĞLU (Tomay), Dimitriy JELEZOĞLU (Kiriye), Mariya hem Valentin YASIBAŞ (Kongaz), Lüdmila TUKAN (Baurçu), Anatoliy LATİŞEV (Kişinev),

ansamblı "Çayır" (Çadır), Pötr PETKO-VİÇ (Caltay), Ekaterina YANÇOĞLU (Komrat), Mariya KISA (Komrat). Organ zalın ştenasından Lüdmila TUKAN çaldı eni bir türküyü "Bendâ var bir Vatan!" (laflar – Todur ZANET, muzika – İlya FİLEV). Bu türküyü insannar gözleri yaşlan dolu olarak seslediler.

Konçert başardı "Yaşa, Halşkım!" türküsünân, angısını bir sestâ çaldılar konçertâ katılan artistlär.

Konçerttân sora Nikolay TERZİ, "Союз гарызоз Молдвы" cümne kuruluşun başı şükür etti hepsinâ kim hazırladı hem katıldı bu konçertâ, şükür etti Gagauziya başkanı, ani saymadı zaametini da pay aldı bu meropriyatıyada.

Konçert gözâldi. Ama zal boştu (555 kişilik zalda 55 kişi vardı). Yazık. Yazık, zerâ bu gösterdi iki işi: 1 – ya Kişinevda yaşayan gagauzlar kendi kulturısından pek uzak; 2 – yada onnarın çoyu hiç bilmâzdilär da, ani bölâ konçert yapilär.

Birincisi aslısa – buna yok ne yapmaa artık! İkincisi aslısa – konçertin yapılması için insannara haber vermâk için cevapçılar kabaatlı.

Nicâ da olsa Gagauziya başkanı hem Gagauziya kultura Upravleniyası kendi borcunu yaptılar. Saa olsunnar. Konçertâ gelmeyennâr pişman olsunnar.

Not. Nicâ bildirdi Gagauziyanın kultura Upravleniyasının geçici başı Vasiliy İVANÇUK, son kıpında konçerttâ pay almaktan vazgeçtilär halk muzıkası ansamblisi "Düz ava" hem kemençecilär ansamblisi "Elegiya".

Saveliy KÖSÄ (SAVUŞKA) RAAMETLİ OLDU

Bük ayın (yanvarın) 3-dâ Moskvada raametli oldu anılmış gagauz hem Rusiyanın aktörü hem rejisörü Saveliy KÖSÄ. Raametli oldu Savuşka, nicâ ona deyardilär yakunnarı hem onu sevân dostları.

Saveliy KÖSÄ duudu Gagauziyanın Beşalma küüyündâ 1971-ci yılda Hederlez ayın (may) 23-dâ.

Başardı Kişinevun incâzanaat İstitütunun aktör hem rejisör fakultetini (1992). Sora başardı GİTİSİ (Российский университет театрального искусства, 1998).

İşledi Mossovet adına teatruda hem "Step Haus" şou-revü uşak şkolasında.

2004-cü yılda Gosteleradioda oldu spiker hem radio rejisörü. JK "Korona"nın "Svetläçok" adına

Uşak klubunda aktör hem söz ustalında pedagog işledi.

Aktör olarak Saveliy KÖSÄnin debütları ana Vatanında oldu: Mol yerin komediyasında "Jorj Danden yada aldadılmış koca" – Lüben; Jan Rasinin pyeasında "Bayazid" – Bayazid (1992). Sora Rusiyada işlärkana da Saveliy KÖSÄ, rejisör olarak, Komratta «Женитьба» hem «Гарнир по французски» spektaklilerini koydu.

Saveliy KÖSÄ pek sevârdi paalı gagauz dilini. "Bucaan dalgasında" radio koverimnerdâ o pek talanlı okuyardı gagauz yazıcıların peetlerini hem annatmaklarını.

Saveliy KÖSÄ Mossovet adına teatruda çok spektaklilerdâ oynadı: «Два веронца» (diplom spektaklisi) – Valentin; «Страсти по

Митрофану» – Milon; «Скандал, скандал» – Kerless; «12-ая ночь» – Valentin; «Венецианский купец» – Kupet.

Başka teatruların spektaklilerindâ: «Потоп» (O. ANOHİNANIN antreprizası) – Higgins; «Дама ждет - кларнет играет» – Pol; «На плоту» – Malıy.

Saveliy KÖSÄ aktör olarak kinolarda hem seriialarda da pay aldı: «Страна глухих» (1998); «Крылья», «Саломея», «Дальнойбойщики» (2001); «Мужская работа 2» (2002); «Игра на выбывание» (2004); «Обреченная стать звездой» (2005); «Преступление будет раскрыто», «Город соблазнов» (2009); «Зоя» (2010); «Дежурный ангел 2» (2012).

Aar hastalık aramızdan kaptı bük hem talanlı insanı Saveliy KÖSÄyi, Savuşkayı. Bu bük kayıp gagauz kulturasında, gagauz teatruculuunda. Sancımız sonsuz. Kahırdayız.

Topracın ilin olsun, Savuşka! Allaa seni saa yanına kabletsin!

"AS" redaktiyası.